

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekasseb. Ridder
Trykt i Allinge Røgtrykkeri.

Avertissementsprisen er pr. Pettitline
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annoncer 1. Gang 10 Øre
efterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 136

Freitag den 12. Maj. 1916

4de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutske, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Hvorfor leger Børn?

—o—

Hvis man stiller Spørgsmaalet:
„Hvorfor leger Børn?“ vil de fleste
nok svare, at de leger, fordi de ikke
har noget alvorligt at tænke paa,
eller for at fordrive Tiden, eller blot
at de leger, fordi de er Børn. Det
sidste Svar er ubetinget det rigtige,
om end de færreste af dem, der svarer
saaledes, selv er klare over Sva-
rels Dybde.

Børn leger, fordi Legen er nød-
vendig for Udviklingen baade af de-
res legemlige og aandelige Evner.
Lad os engang se, hvorledes de
små Børn leger.

Et lille Barn, der hverken kan
gaa eller tale, vil allerede kunne lege.
Til en Begyndelse leger det med
sine egne Fingre og Fødder, senere
faar det en Rangle at tumle med, el-
ler Moder giver det sit Nøgleknippe
— og den lille er i fuld Virksomhed
med at undersøge. Rangelen eller
Nøglerne puttes i Munden, holdes
til Øret, lugtes til eller kastes paa
Gulvet, og Legen lærer Barnet en
hel Del af det at kende, som det
senere vil træffe paa, — det faar
dannet den første Begyndelse af en
hel Række Begreber som Form,
Størrelse, Farve, Lugt, Haarhed og
Blødhed, Varme og Kulde o. s. v.
Det er en uafbrudt Udvikling, der
foregaar, en Dannelse af Tænke- og
Drømmeevne, af Følelse og Vilje.

Og denne Udvikling, afsluttes na-
turligvis ikke med de spæde Aar,
den fortsættes tværtimod langt frem
i Tiden. Legene og Interesserne
skifter Præg, bliver andre, men de
tjener stedse det samme Maal: Bar-
nets aandelige og legemlige Udvik-
ling.

Eftersom Barnet vokser til, bliver
Legene mere mangfoldige, hvilket
er naturligt; thi Barnet selv er ble-
vet mere flersidigt end dengang det
kunde nøjes med at ligge i sin
Vugge og lege med sine egne Tæer.
Det er langt flere Sider, der nu skal
udvikles.

Se engang paa en Flok Dreng,
der spiller Langbold eller leger Tag-
fat, og du vil med det samme for-
staa, hvordan Legen kan udvikle
ikke blot deres legemlige Kræfter,
deres Smidighed, Hurtighed og Ud-
holdenhed, men ogsaa deres aande-

lige Kræfter, deres Beslutsomhed,
Aandsnærværelse, Mod o. s. v. Deres
Øjne opøves til at bedømme Af-
stande, deres Hænder i at gribe
o. s. v.

Eller se paa Børnene der leger i
Sandet, som bygger Huse, Broer,
Dæmninger, og hvad de ellers kan
finde paa. Læg Mærke til den Tænk-
somhed og Opfindelsesevne, de her
kan udfolde, hvorledes de kan over-
vinde Vanskeligheder, prøve nye
Maader. Er Legen ikke her en Op-
dragelse i Tænkning, en Opdragelse
til Glæde over Arbejde?

Enhver Leg udvikler Barnets Ev-
ner. Nogle af dem udvikler særlig
Legemet, andre særlig Aanden, in-
gen af dem udvikler dog udeluk-
kende den ene eller den anden af
Delene. Nogle Lege udvikler særlig
Følelsen. Naar saaledes den lille
Pige leger med sin Dukke, klæder
den paa og af, taler til den, kæler
for den, pynter den osv., saa er
denne Leg som en Forskole til hen-
des senere Kald som Moder. Eller
naar hun sammen med sine Venin-
der „laver Mad“, mon da ikke dette
skulde have en Betydning for hen-
des senere Udvikling til Husmoder?

Men Legen er ikke blot nødven-
dig for Legemets og Aandens Udvik-
ling, den kan ogsaa være moralsk
opdragende. En Dreng, der er bange
af sig og ømskindet, kaldes en „Tø-
sedreng“ og spottes af Kammerat-
terne, og netop derved ægges ofte
hans Mod og Vilje, han lærer at
udholde Smerte, til ikke at være
bange. Og den, der vil „snyde“,
som viser Uærlighed og Underfun-
dighed i Legen, ham lærer Kamme-
raterne nok, hvad den Slags er værd,
og hvorledes sligt belønnes. Alle-
rede her lærer han, at den uærlige
skyes og ringes, og det er en
Lære, han faar Gavn af senere hen
i Livet.

Saaledes kan Legen altsaa være
almenopdragende; men ved Siden
heraf kan den ogsaa opdrage og ud-
vikle den enkeltes Anlæg og Evner.
Den Dreng, der udmærker sig frem
for de andre, vil ogsaa komme til
at indtage Førerstillingen blandt
dem, og derved opdrages han til
yderligere at vise sin Dygtighed
samtidig med, at hans Ansvar og
Retsfølelse udvikles stærkere. Og
alle de andre, de, der følger og ly-
der ham, de opdrages til at bøjse
sig for den dygtige, til at respek-
tere ham og underordne sig, de læ-
rer at lyde, og netop dette kræves
af den gode Samfundsborger.

Naar Legen altsaa har denne mæg-
tige Betydning for Udvikling og Op-
dragelse, naar den saaledes ægger
og driver til en saadan Udvikling,
er det en Selvfølge, at den Leg og
det Legetøj, der kræver mindst An-
strengelse fra Barnets Side, ogsaa
er det daarlige, først og fremmest
alt det kunstfærdige og kostbare Le-
getøj, der ikke stiller Fordringer til
Barnets Fantasi- og Opfindelsesevne.

Barnet skal helst sørge for sit
 eget Legetøj og forme sine egne
 Lege efter egen Trang. Det, de

voksne skal, er at vogte over disse
Lege, lede dem ind i et godt Spor
og gribe ind, naar det er nødven-
digt, naar Legen truer med at blive
slet opdragende og udviklende.

Barndommen er den vigtigste Ud-
viklingsperiode i hele Menneske-
livet; derfor er Legen knyttet til den.

U. N. i „Forældre og Børn“.

Risiko og Egenkærlighed.

—o—

Naar en Mands Indbo, Varebe-
holdninger ell. a. brænder, spørger
man sjældent, om han havde forsik-
ret, det betragtes nemlig gerne som
givet, men man spørger højst: Havde
han tilstrækkelig højt forsikret? Dø-
derimod en Mand fra Kone og Børn,
eller kommer han alvorligt til Skade
ved et Ulykkestilfælde, kan man des-
værre ikke gaa ud fra noget, men
maa spørge: Var han forsikret?

Men hvorfor denne Forskel? Er
der nogen Mening i den? Er der
nogen rimelig Grund til, at man ikke
forsikrer sig mod det ene, naar man
forsikrer sig mod det andet? navn-
lig i Forhold til den Risiko, man
løber i de forskellige Tilfælde; det
ville vist være værd at undersøge.

De danske Brandforsikringselska-
ber for Løsøre har løbende Forsik-
ringer for henimod 5,000,000,000 Kr.
eller 5 Milliarder, og de aarlige
Skader er godt 5,000,000 Kr. eller
5 Millioner, hvilket vil sige, at for
hver 10,000 Kr., der er forsikret,
brænder der aarligt for 10 Kr. Denne
Risiko er det, man meget fornuftigt
dækker med en Brandforsikring.

Men hvad er saa Risikoen for
Døden? Vi ser her bort fra, at vi
alle skal dø, (medens det ikke er
sikkert, at mit Indbo skal brænde),
vi ser kun paa den aarlige Risiko,
altsaa Muligheden for, at vi skal dø
inden et Aar. Og den er da saale-
des, at af 10,000 25-aarige Mænd
dør 40 inden et Aar, af 10,000 30-
aarige dør 53, af de 40-aarige 69,
af de 45-aarige dør 94 og af 10,000
50-aarige er 118 borte inden næste
Aar, hvilket vil sige mere end 1 af
100. Man ser altsaa at Faren for
at dø i Løbet af 1 Aar for Mænd
i de unge og i deres kraftigste Aar
ligger mellem 4 og 12 pr. 1000,
medens Faren for en Brand kun er
1 pr. 1000.

Men hvad er da Forklaringen paa
dette, hvorfor forsikrer de aller fleste
sig mod de Tab, der kan ramme
dem ved en Brand, (1 mod 1000),
medens desværre kun altfor faa sik-
rer sig mod de økonomiske Tab,
der vil ramme deres Familie ved
deres Død (4 til 12 mod 1000).

En af Aarsagerne er selvfølgelig
den, at det er dyrere at blive livs-
forsikret, men det burde jo i og for
sig snarere tilskynde til at lade sig
livsforsikre, thi det viser jo bl. a.,
hvad vi overfor har godtgjort, af Ri-
siko for at dø er langt større, end
for at det skal brænde. Jo større
en Risiko er, des nødvendiggøres er
det dog at sikre sig imod den.

Men dernæst er der en Grund,
som desværre spiller en ikke lille
Rolle, og det er den menneskelige
Egenkærlighed. En Brand rammer
sin Mand, medens han er i Live,
Tabet mærker man selv — og det
vil han dog forhindre. Ja, denne
Følelse er endog saa stærk, at Man-
den selv søger sin Brandforsikring
(til Livsforsikring skal Folk oftest
overtales); de fleste kan kun sove
daarligt om Natten, hvis de ikke har
deres Brandforsikring i Orden; thi
tænk! om der skulde udbrude Ild
den Nat, tænk om alle Ejendele
skulde brænde! Saaledes er den
forstandige Mands Følelse ved Ud-
sigten til en saadan Fare, skønt Mu-
ligheden derfor dog kun er som 1
af 1000 i et helt Aar.

Men Muligheden for Døden, den
er 10 Gange saa stor. Men her er
det, at Ligeegyldigheden og Egen-
kærligheden gør sig gældende „Ef-
ter os Syndefloden!“ „Hvorfor
skulde jeg dø nu, jeg er rask og
sund og ung“ osv. Og med rolig
Samvittighed lægger Manden sig til
at sove — uden Livsforsikring, uden

i videre Grad at lade sig genere af,
at det vil betyde, at hans Familie
vil staa paa bar Bund, hvis han
skulde gaa hen og dø. Selv er
han ganske vist „uden for det hele“,
han er jo død saa, og Egenkærlig-
hedens Drivkraft mangler da i det
Tilfælde; men bør dog ikke Kærlig-
heden være større end til ham
selv?

Dette turde dog vist være noget,
der er værd at tænke over for en-
hver alvorlig Forsørger. Lad ham
spørge sig selv: Naar jeg betrag-
ter det som en Selvfølge at have
brandforsikret for en Risiko, der er
1 mod 1000, hvor tør jeg da und-
lade at forsikre min Familie mod
den Ulykke, at jeg skal dø; den
Mulighed er dog 4 til 12 mod 1000,
og ret beset er Døden tillige en
ulige større Ulykke for Familien;
thi selv om en Brand ødelægger
mine Ejendele, saa er dog jeg, For-
sørgeren, tilbage, men rammer Dø-
den mig, da staa Kone og Børn
alene oftest uden tilstrækkelige Eksi-
stensmidler.

„Dagens Nyheder“.

Hammershus.

XIX.

Ruinen.

Op til den sydlige meget forfaldne
Fæstningsmur ses de lave Ydermure
af Slottets Hestestald med tre Døre
og Portaabninger, og mere vestlig
var Kostalden. Her imellem laa en
Ladebygning. Ved den vestlige Side
af Kvægstalden ses Underpartiet af
et halvrundt Taarn, Koborre-Rund-
del, der senere er opført uden paa
Fæstningsmuren.

I Fæstningens sydvestlige Hjørne
blev i Christian den 4des Tid anlagt
to Batterier. Det ene, hvor nu Ud-
sigtsbænken staa, vendte mod Syd
ud mod Slotslyngen, det andet, ved
Siden af (Rævetårnet) den sydlige
Runddel uden paa den vestlige Fæst-
ningsmur, vendte ud mod Søen.
Sydligst i den vestlige Mur ses ud-
vendt den tilmurede gamle Udfalds-
port.

Indenfor den vest-
lige Fæstningsmur er
paaført store Opfyld-
ninger og her har tid-
ligere ligget flere min-
dre Bygninger. I den
svære Bygning, hvis
vestlige Gavl har lig-
get i selve Fæstnings-
muren, fandtes i en
senere Periode Bryg-
gerset og Bageriet.

Nord for denne, lidt nedenfor Muren
ses Grundstenene af den sidst op-
førte større Bygning (Vicekomman-
dantens Hus) fra Slutningen af det
17. Aarhundrede. Bygningen var
kun af Bindingsværk og er nu fuld-
stændig nedbrudt.

Fra Hundetaarnet det nordvestlige,
firkantede Taarn har man en prægtig
Udsigt ned over Kysten med
Løvehovederne. Her sad efter Tra-
ditionen de dødsdømte Forbrydere
fangne. Ved Siden af den lille Dam
tæt ved Taarnet var en Brønd, som
nu er forsvunden. Van-
det blev fra Dammen
hejset op i en stor Be-
holder (Vandkøsten)
og førtes herfra gen-
nem Træender ind i
Byggerset. I tørre
Somre maatte man
tage Vand fra den lille
dybe Dam uden for
Fæstningsmuren ved
Hovedindgangen.

Slottets Ridestald skal en Periode
have ligget uden for den nordlige
Fæstningsmur mellem det maleriske,
runde Taarn og Slotsporten. Den
lille Døraabning „Svenskehullet“ i
den nordlige Mur, har vistnok faaet
Navnet, fordi Svenskerne 1645 efter
Slottets Indtagelse, maatte benytte
denne Indgang, da den anden var
nedskudt eller spærret.

Borgens centrale Hovedparti be-

-
1. Bageri og Bryggers
 2. Kirken (Maragrete Kapel)
 3. Manteltaarnet
 4. Magasinet
 5. Hovedvagt, Smørkælderen, Batteriet "Kallen".
 6. Thinghus og Brovagt.
 7. Blommetaarnet.
 8. Hestestald.
 9. Kostald.
 10. Boliger for Kommandant og Kasserner
 11. Skydetaarne.
- OSTER
 SØ
 Løvehovederne
 Padesøen
 Hammerholm
 Broen
 Lyngen
 Slots
 Molledammen
 Møllengen
 Den sorte Øen
 Billa Sø

til Vejledning for de besøgende.

Ministeriet henstiller til de Hand-
lende og Publikum istedetfor $\frac{1}{10}$,
 $\frac{1}{5}$ og $\frac{1}{2}$ kg at benytte Betegnel-
selen Hektogram, altsaa henholds-
vis 1, 2 og 5 hg.

En stor, kraftig Dreng

med gode Skolekendskaber kan faa Plads straks, som Elev paa Mejeriet „Kajbjerggaard“, Allinge.

Fynsk Bortfælder.

Egen Avl. Fineste Stamme. Spireevne 100 pCt., tilbydes til 2 Kr. pr. kg.

Gartner Hoføed,
Hallelyst.

Andæg

er til Salg paa
Baadstadgaard i Rø.

En Pige eller Kone,

som vil mælke, kan faa Plads paa
Hollændergaard i Olsker.

Røget Laks

i Skiver i 1/2 og 1/4 kg. Daaser,
haves paa Lager.

I. B. Larsen

Bygningssbeslag

i stort Udvalg.

Smedede Møbelhængsler og Klin-
ker, Staldringe, Kramper og
Murhager, Kædevarer, Traad,
Traadvæv, Søm, Spir og Bolte.
Have- og Markredskaber.
Kakkelovne og Komfurer.

Murgryder, Jærnvasker.

Alt Bygningsstøbegods
sælges til billigst mulige Priser hos

P. C. Holm.

1 dygtig Stenhugger

kan straks faa stadigt Arbejde.

Brødrene Jensen,
Thisted.

Nysaltet

bornholmsk Spegesild

i Fjerdinge og mindre Partier er
til Salgs til billig Pris pr. kontant.

J. B. Larsen.

Farver

til Olie og Kalk.

Fernis, Gulvfernis, Ekspressfernis,
Gulvlak, Møbellak, sort Spritlak,
Bejtse, Schellak, Pensler m. m.
Faas hos

P. C. Holm

Tapeter opsættes.

Nye smukke Tapeter haves paa
Lager til billige Priser.

Maler Johs Hansen,
Nørregade, Allinge.

Røget, bornholmsk

Sild

haves i Reglen hver Dag nyrøget.

I. B. Larsen

Forlang

hos Deres Købmand

Viggo Glistrup's
Kaffe!

140

Ægte Carlshamn Snus
faas hos

I. B. Larsen.

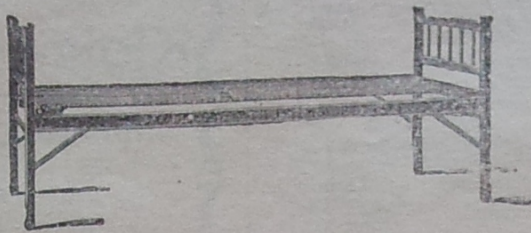
Dygtige Syersker og Elever

antages straks paa min Systue.

Vald. Jørgensen,
Allinge.

Cement, Tagpap,

Tag- og Staldvinduer, Murgryder, Fyrdøre,
Riste og Renseluger anbefales til billigste Priser.
Allinge Kolonial- Produktforretning.

Senge-Udstyr.

Køb vore garanterede Kvaliteter i Bolster, Nankin og Dunlærred
samt damprensede Fjer og Dun.

Fuldstændige Sengeudstyr leveres med kort Varsel.

Nordlandets Handelshus.

Kaffe, The,
Chokolade og Cacao samt alle

Kolonialvarer

i fineste og bedste Kvaliteter og til billigste Priser
anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning

Dansk Hvedeklid. Dansk Hvedestromel Nr. 1.

Med Sejler „Kristian“ venter vi mere rigelig Forsyning
heraf. Bestillinger modtages i

Nordlandets Handelshus.

Alle Sorter Frugtsafter

fra

De danske Vin- og Koncervfabrikker

anbefales til billigste Priser fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Køb hos os til billigste Pris!

Galvan. Hønsetraadvæv, Galv. Hegntraad, Pigge-Hegntraad,
Galv. Tækketraad, Søm, Spiger, Kramper, Grebe, Skovle,
Spader, Haveredskaber.

Alle Størrelser af de svære galvaniserede runde og aflange Zinkbaljer
samt Spande. — Stor Rabat pr. Kontant i

Nordlandets Handelshus.

Vikker og Glænø-Ærter.

Vi har et Parti, som vi sælger meget billigt.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Hatte og Huer.

Altid det nyeste i

Hordlandets Handelshus

Faaborg Frugtvine

og LIKØRER anbefales til billigste Priser fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Allinge Bogtrykkeri anbefales. Telefon 74.

Til Tagstrykning

anbefales en ekstrafin Calciumstjære eller Linoliumstjære

fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

En ung, pæn Pige

kan straks faa Plads.

Vald. Jørgensen,
Allinge.

Have til Leje.

Et større Stykke Havejord i Sand-
vig ved Michael Andersens Bu-
tik er billig til Leje ved Henven-
delse til With. Hansen.

Messen's Ene-Udsalg.

Udvalg er hjemkommet af Kostu-
mer, Frakker, Kjoler, Bluser, Ne-
derdele, Skørter, Damelinned, —
Strømper, Handsker, Korsetter,
Forklæder.

Et meget stort Udvalg i extrafine
slidstærke Kjølefløjler, som sælges
med Garanti. Priserne ere absolut
billige.

CHR. OLSEN, Allinge.

Høj Pris betales

for hvid vasket Uld og strikkede Uld-Klude, naar Varer tages
i Bytte.

Nordlandets Handelshus.

Prøv vor udmærkede

MARGARINE

og De vil blive tilfreds saavel med Kvalitet som med Pris.
Frisk Tilførsel flere Gange ugentlig.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Rigtig gode kantskaarne Udskudsbrædder!

Vi har endnu rigeligt Lager heraf, — og vi sælger ogsaa billigt.
Brædderne ekspederes frit kørt og læsset paa Banevogn. Forlang Tilbud.

Nordlandets Handelshus.

Alvor og Skæmt.

Klar til Ægteskab.

I en svensk Avis forekommer følgende
talende Annonce:

„Hvis min Mand, Helmer Utter, som
rømte fra mig den 8.—9.—1909, ikke ind-
finder sig her om et Aar, erklærer jeg
mig ledig til et nyt Ægteskab“.

Karolina Utter.

Lille Fru Utter er tydeligvis ked af at
leve Livet alene. Hun tager ikke Advar-
sel af det, som er sket, men vil have en
ny Ledsager paa Livets knudrede Sti, no-
get, som jo kan være hende vel undt, til-
føjer en svensk Avis.

Da den strenge spanske Marskal Na-
varez laa paa sit Dødsleje, blev han af en
Præst anmodet om at tilgive alle sine
Fjender.

— Fjender, sagde den døende Mand
med svag Stemme — Jeg har ingen; de
er allerede skudt for længe siden.

Han: Her staar der om en ung Kvinde,
som har dræbt sig af Sorg over, at hun
ikke kunde finde en ideel Ægtemand.
Saadanne Kvinder er da ogsaa idiotiske.
Hun: Ja, det er de; thi ideelle Ægte-
mænd eksisterer jo ikke i denne Verden.

Hvilken Lighed er der mellem en Boxe-
kamp og en Tommestok?

???

En Boxekamp er et Slagsmaal. En
Tommestok er et Slags Maal.

Brune Bønner

85 Øre kg.

Hvide Bønner

80 Øre kg.

Røde Linser

110 Øre kg.

faas hos J. B. Larsen Allinge

Auktionsvareforretning

aabnes

Freitag den 12te Maj
i min Ejendom i Vestergade, Allinge.

Pænt Udvalg i brugt
Herre- og Dame-Garderobe
anbefales.

Johannes Pedersen

Roefrø,

alle Sorter anbefales fra

Allinge

Kolonial- & Produktforretning.

Hus til Salg.

Mit syd for Tejn beliggende 4-
Fags Hus er billig til Salg
Johannes Pedersen.

Glasserede- Kokrybber

Svinekrybber
Lerrør
og stærke Cementrør sælges
med Rabat pr. Kontant i

Nordlandets Handelshus.

M. A. J. S. M. E. L.

60 Øre kg — anvendes i Stedet for
Kartoffelmel. Faas hos

J. B. Larsen

Friskbrændt Kalk

kan faas førstkomne Tirsdag paa
Kalkbrænderiet i Allinge.

Bøge- Brænde

samt et Parti Savspaan udmærket
til Strøelse, sælges billigt hos
Emil Holm, Allinge.

Hjemmelavede

Tøjrepæle og Kløvringe

Kogrimer, Næsegrimer, Kotøjre,
Grimeskaffer, Legner, Fjederhager,
Esser og Led i flere Størrelser.

Kodækner, Muleposer,

Flit- og Gummipuder,

Alle Slags sælges. Billigste Priser i

Nordlandets Handelshus.

